

דעת הקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

גליון מס': 372 פרשת: נשא שבת קודש י"א סיון תשפ"א (22 במאי 2021 למנינם)

כניסה	19:16	20:17	ציאה	20:49	ר"ת
תל-אביב	18:58*	20:15	ירושלים	20:52	
חיפה	19:06	20:18	באר שבע	20:50	
	19:14	19:15		20:47	

*לנוהגים 40 דק' 18:38

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

כיום שניתנה בהר סיני (ועיין בלכות סג) וזה הלימוד מפרשת נשא, לתקן את הנוק מהר סיני.

זהירות! חלול השם

וזה באמת פלא גדול כל דבר שעושה האדם פעמים רבות זה נמאס, ויש צורך לגוון, כמו מאכל משובח, טיול ארוך, נוף יפה, ולכן ברכות השבח כמו הרואה את הים זה אחת לשלושים יום, אבל תורת ה' יתברך, כל דף גמרא, פרק משנה, חידוש בהלכה, פסוק בפרשה, **נהנים ומתלהבים כמו פעם ראשונה!** ורבותינו גדולי ישראל זיע"א עסקו בתורה עד יציאת נשמה ממש (ועיין שבת סג סע"ג), וזה נקרא עבודת ה', וזה הלימוד מהפרשה הארוכה, להיות שמח, מתלהב, מרוצה, נהנה, מתעלה, כל רגע ורגע ברוחניות כמו פעם ראשונה, וזה כח התורה והמצוות, וזה קידוש ה' גדול! ובגמרא (יומא פו) שאלו היכי דמי חלול ה', ע"ש. ויתכן כאשר מאריכים הרבה בענייני עולם הזה, ומתלהבים יותר מידי מסגולות מסוימים ומסוגלים להתעכב ולחכות בתור ארבע שעות כדי לקבל ברכה עשר שניות, ולא מהירים ולא כלום. ומאידך, בבית הכנסת ובבית המדרש וצורכי מצוה מלחיצים וממהרים, ולפעמים מפסידיים קדיש בהמתנה של דקה אחת, זה בגדר חלול השם! בבחינת (מגילת לוי) בכבודי לא מחיתם, בכבוד בשר ודם מחיתם!?

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים

ושמעתי מבני יקירי ואהובי הר"ר יצחק שליט"א ששמע מהמשגיח דישיבת קול תורה הגאון הרב יצחק ירוחם בורודיאנסקי שליט"א, על הלימוד מפרשת הנשיאים למה באמת כתוב בתורה שתיים עשרה פעם אותו דבר, הרי היה אפשר לכתוב את קרבן הנשיא הראשון עם כל הפרטים, ואחר כך לכתוב וכן ביום השני וכן ביום השלישי וכן על כל הדרך, שהרי כאמור כל יום הם הקריבו אותו קורבן???

וביאר המשגיח שליט"א, יתכן שאחרי מאה ועשרים יגיע אדם לעולם הבא לאחר אריכות ימים ושנים, והוא באמת היה מתפלל כל יום שלוש תפילות בציבור ומקיים את כל המצוות התדיריות שעושים כל יום, ובשמים רואים שיש לו **תיק קטן** שכתוב עליו: ביום הראשון פלוני התפלל כל יום בציבור וכך את כל הפרטים, וכך **עשה תשעים שנה!!!**

ומאידך, יתכן אדם מסוים שעשה בדיוק את כל המצוות שעשה האדם הקודם, ובכל זאת יש לו תיקים גדולים ועשו לו מהשמים כל יום תיק מלא תוכן, וכשמגיע לעולם האמת נראים לו כעין רכבת נוסעים, כעין משאית ארוכה עם אלפי תיקים, כי בשמים לא קיצרו לו את מה שעשה אלא פרטו כל יום מה עשה למרות שהכל כמעט וזה לימים הראשונים!!! ומה ההבדל ביניהם?

ההנהגה הנכונה לאחר קבלת התורה

פרשת נשא הינה הפרשה הארוכה ביותר בתורה, קע"ו פסוקים! היום נלמד אם יש קשר בין פרשת נשא לבין קבלת התורה של חג השבועות שלפניו?

"ויסעו מהר ה'"

בהקדים, יש להבין למה באמת בזמן קיום המצוות ובזמן התפילה אוהבים למהר, להזדרז, להלחיץ, ומבקשים להתפטר מהר מהמצוות. עד שחז"ל הקדושים מזהירים אותנו (בלכות טז) **מצווה להיות מעשרה ראשונים**, וכן (בלכות ו) **לא לרוץ לאחר התפילה כשיוצא מבית הכנסת**, וכן (כתי"ח סימן לח ס"ק כ) **לדקדק בתפילה מלה במלה כמונה מרגליות**, וכן (מש"כ סימן כ) **לא לבלוע אפילו נקודה**, וכן (שבת קי"ח) **בשמירת שבת קודש להקדים בקבלת השבת ולאחר בצאת השבת**.

ומאידך, באירועים ושמחות וטקסים וטיולים מאריכים ושמחים ומתלהבים ונהנים מכל רגע ורגע! עד כדי כך ששלפעמים טקס החתונה מתארך ארבע שעות עד חצות לילה ויותר, ואין פוצה פה ומצפצף... יש בר ומגדים לפני החופה, ואח"כ מנה ראשונה ושניה, ועיקרית, וקינוחים, וששים ושמחים ולא ממהרים, מה גרם לטבע הגופני הקשה להתעכב בגשמיות זמן רב, ולמהר ולהלחיץ ברוחניות, וכפי שרואים לפעמים שלוחצים על החזן המדקדק בתפילה, במקום להשכים מעט ולהתנהג כדת, כדון וכהלכה?!

ויש ליישב על פי דברי חז"ל הקדושים (שבת טז) **"תניא רשב"ג אומר: כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה, עדיין עושים אותה בשמחה, וכל מצוה שקיבלו עליהם בקטטה, כגון עריות, עדיין עושים אותה בקטטה. וכן כל מצוה שמסרו ישראל עצמן עליהם למיתה, עדיין היא מוחזקת בידם ומצוה שלא מסרו נפשם עליהם כגון תפילין, עדיין היא חלשה בידם"** ע"ש. ולמדנו מכאן, כאשר יסוד המצווה נעשה באהבה ובמסירות נפש, זה נשאר כך לדורות עולם, ולהיפך להיפך!

והנה, בקבלת התורה בהר סיני, כתוב בפסוק **"ויסעו מהר ה'"** ודרשו בגמרא (שבת קט"ז) שסרו מאחרי ה' **כתינוק הבורח מבית הספר** ע"ש. כלומר, נכון שעם ישראל זעקו בהר סיני נעשה ונשמע, אבל כאשר עלה עמוד הענן, היה ניכר על פניהם הרגשה של הקלה, הרפיה, מנוחת הנפש. כי היה עליהם כעין לחץ בהר סיני, וזה קצת דומה לתינוק הבורח מבית הספר.

וה' יתברך חופש כל חדרי בטן, רואה כליות ולב, והרגיש עליהם הרגשה טובה של חיים טובים יותר מההרגשה בזמן קבלת התורה, כאילו בהר סיני לא הרגישו שקיום התורה והמצוות הינו **כאוויר לנשימה!** וזה היה תביעה קשה על עם ישראל!!! ובעונותינו הרבים זה השפיע לדורות עולם, ורואים לפעמים, **יצר הרע גדול** להנחת תפילין, **יצר הרע גדול** בלימוד התורה,

יצר הרע גדול בבית הכנסת, יצר הרע גדול מאד מלהתפלל לאט לאט, מלה במלה, וחז"ל הקדושים (בלכות ו) מוכיחים אותנו על התפילה, שזה מהדברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם, ואולי זה התחיל מהנסיעה בהר סיני, ועד היום לא הושלם התיקון הזה בעונותינו הרבים.

הקשר בין פרשת נשא לחג השבועות

ובזה מובן היטב המוסר השכל שה' יתברך מוכיח אותנו בפרשת נשא, מיד לאחר קבלת התורה לעשות ולשמור ולקיים מצוות באופן שרואים עליהם כבוד שמים גדול מאד, והם פסוקים מפורשים בפרשה.

א. **כבוד שמים של כלי המשכן על ידי הקהתים "בכתף יסעו" והולכים הקהתים במדבר 40 שנה, פנים מול פנים אל ארון הקודש וזה לא קל ללכת אחורנית 40 שנה במדבר** (ועיין רמב"ם ספי"ב מהלכות כלי המקדש) וכן נשיא נשיאי הלוי אלעזר בן אהרן כהן נושא במדבר 40 שנה בגופו את שמן המאור וקטורת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה, וכל זה כבוד מאד, כמבואר ברמב"ן על הפסוק בפרשה, ע"ש. ובירושלמי (סוה"כ פ"ג ס"ג) **מבואר שהחזיק אחד ביד ימין, ואחד בשמאל ואחד בחיקו ואחד בכתפו, ע"ש. ככה הולך נשיא שבט לוי ולא מבקש סיוע ע"י שמש או עוזר! ורואים כאן כבוד שמים גדול מאד, וכן משה רבינו "ויקח משה את עצמות יוסף עימו" (פרשת בשלח), כמה חביבות מצוות על משה רבינו, שישראל כולן עוסקים בבית הים והוא עוסק במצוות (סוה"כ ג).**

ב. **הפסוקים בדין נזיר, לומדים מכאן שבשמים אוהבים מי שיועד להיות פרוש מתאוות, מתענוגות ומיתורות, והוא נקרא קדוש! כי מי שיועד לקצר בסעודה כמו בר בי רב שטועם ונכנס לשיעור תורה (עין סוה"כ טו) ומי שיועד לאכול מאכל בריא, מזין ומועיל, ואוכל מעט, והוא בריא וחזק - ה' אוהב אותו!** (הרא"ב"ר בבעלי הגפס ע"ר הקדושה).

ג. **שתיים עשרה פעמים חוזרים על הפסוקים של קרבנות הנשיאים, אותם המלים, והטעמים והנקודות וכמות הקרבנות בדיוק נמרץ, כתוב בתורה שתיים עשרה פעם, וכידוע מהשל"ה הקדוש שיש חובה על החזן הקורא בתורה לדקדק שתיים עשרה פעם כפעם ראשונה, כי הכל מלא סודות עליונים ותיקונים גדולים! והוסיף רבינו הסטייפלער זיע"א לומר, כאן רואים תורה מן השמים, האם יתכן לכתוב ספר מסוים ויש בו פרק אחד שתיים עשרה פעם בדיוק? ורואים כן בתורה, תורת ה' יתברך, ובדואי זה מהשמים בבחינת סוד ה' ליראיו, ויש ללמוד מכאן על התורה והמצוות ומאה ברכות יום יום להרגיש תמיד כמו פעם ראשונה, ולהשיג מליונים של ברכות כל החיים, ובכל יום יהיו בעיניך כחדשים, וחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום**

מי שלא מתרגש, מתגרש!

שלום וברכה מורי ורבותי!

במסגרת הידידות שנקשרה בינינו בשנים האחרונות בעקבות שיחתנו המשותפת מדי שבוע, אני מוכרח לומר בגילוי לב שהכותרת הפעם לא ממצה את כל תוכן השיחה המשותפת. כלומר, היא נכונה, אולם היא מגלה רק ענף אחד מתוך הענפים הרבים עליהם נשוחח היום בעזרת ה'. וכלפי מה הדברים אמורים?

לפני שנים רבות, כאשר רצה הקדוש ברוך הוא להעניק לעם ישראל את התורה, היה עם ישראל העם היחיד, אשר השיב לשאלתו של הקדוש ברוך במילים "נעשה ונשמע". שלושה ימים לפני מתן תורה ציווה האלוקים את משנה רבנו: "הִגְבַּל אֶת הָהָר וְקַדְשְׁתּוֹ" (שמות י"ב, כג). כמו כן, ביקש הקדוש ברוך הוא שלא יעלה אדם על ההר, וכלשון הכתוב: "וְהִכְהִינִם וְהָעַם אֶל יְהוָה לְעֹלַת אֵל ה' פֶּן יִפְרֹץ בָּם" (שם, כד).

לילה לפני מתן תורה, לאחר ארוחת ערב, סעודת חג דשנה, עלה העם על יצועו והתקשה להתעורר בזריחת יום המחרת. כאשר "הגיע" הקדוש ברוך הוא אל ההר, מצא הוא את עצמו ללא העם אותו בחר, ללא "בנו בכורו ישראל". כתשובת המשקל לכך נדרש מאיתנו מדי שנה להישאר ערים במהלך כל ליל חג השבועות לעסוק בתורה הקדושה, ולחזור בקצרה בדרך לימוד על מה שאנו אמורים לקבל שוב מחדש בבוקרו של יום החג.

וכאן נשאלת השאלה: וכי מדוע אמורה להיות תשובת המשקל 'לילה ללא שינה', הלא החטא והעוון של עם ישראל באותו דור לא היה לכתם לישון, אלא איחור השכמתם קום. ואם כן שומה היה עלינו להקפיד לישון מדי שנה בלילה חג השבועות ולעשות הכל בכדי לקום בזמן עוד בטרם תנף החמה להיות מוכנים לקבלת התורה. מה היא אם כן תשובת המשקל בהיותנו ערים לילה שלם ועמלים בתורה?

והתשובה היא: שיסוד גדול נלמד דווקא מאותה תשובה שלכאורה איננה תשובת המשקל. והיא, שהקפדתו של הקדוש ברוך הוא על עם ישראל שבאותו הדור, לא הייתה היאך לא השכמתם קום לקבלת התורה, אלא היאך הצלחתם להירדם בלילה כה גדול המקדים את היום המשמעותי ביותר בחייכם כעם הלא הוא יום קבלת התורה?

עם ישראל כעם החל את ניצני דרכו עוד כמה מאות שנים לפני, כאשר אברהם אבינו החל להכיר את בוראו וזכה ממנו לשיחות אישיות, כשבראשו "ידע ידע פי גר יהיה ורעה בארץ לא להם ועבדו וענו אתם ארבע מאות שנה: וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחריו כן יצאו ברכש גדול" (בראשית ט"ו, יג-יז). לאמור, מאות שנים בונה הקדוש ברוך הוא יחד עם אבות האומה את העם החדש הזה שנקרא "ישראל". מאות שנים ממתנים ומייחלים משמים ומארץ ליום המיוחל הלא הוא יום מתן תורה. על הפסוק: ויהי-ערב ויהי-בקר, יום הששי. "יום הששי" (שם ט"ו, טז) דורשים חז"ל (שבת פ"ח ע"ג) שהשישי אינו מדבר על היום השישי בשבוע בו נברא העולם, אלא על היום השישי לחודש סיוון שבו ניתנה התורה לעם ישראל, שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית, ואמר להם: אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו, אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו.

ומעבר לכך, תתקע"ד דורות קודם בריאת העולם, מלמדים אותנו חז"ל הקדושים (נחמ"ס קט"ז ע"א), שכבר הייתה התורה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה. כך שלפי כל אמת מידה מדובר הוא ביום המרכזי ביותר לכל צבא השמים והארץ, ליקום כולו, ובראש כולם - לעם ישראל.

ונה, אתם כעם נבחר, כמי שהולך להצדיק את קיומו של היקום הזה, מצליחים להירדם לילה לפני הסיבה האמתית לכך. אם לא הצלחתם להתלהב, להתפעל ולהתרגש עד כדי חוסר אפשרות להירדם בלילה הזה, הרי שתשובת המשקל שלכם לא אמורה להיות השכמה בימי חג השבועות הבאים, אלא ערנות מוחלטת במהלך כל לילות ימי חג השבועות הבאים עלינו לטובה ולברכה.

ומה בוער כל כך לקדוש ברוך הוא באותה התרגשות והתלהבות חסרה? מדוע מפריע לו כל כך שנקבל את התורה בשויון ובשלוות נפש עליהם אנו מתאמנים כה רבות?

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

התשובה לכך חד משמעית ברורה ופשוטה ונכונה לכל מישורי החיים, ובעיקר לחשובים שבהם.

אומר לנו הקדוש ברוך הוא: כאשר אינכם מגלים סימני התלהבות והתרגשות, לא רק שהנכם מוכיחים בזה שאינכם מבינים את גודל השעה וייחודיות המתנה אותה אני מעניק לכם, אלא הרבה יותר גרוע מכך, בהתנהגות זו אתם בעצם נהפכים להיות כלי קיבול קטנים שאינם ראויים למתנה מיוחדת זו. כלומר, חוסר ההתרגשות הוא המוביל להתנהגות שגויה, אשר תיפגע בכם כבר בקבלת אותה מתנה מיוחדת, והרבה יותר ברבות השנים לאחריה. וזאת, משום שאדם שלא משכיל להתלהב ולהתרגש מגודל הרגע, לא יוכל לעולם להכיל אותו נכונה ולהשתמש בו כפי שאכן מצופה ומיוחל ממנו.

נכונים הם הדברים בחיי הרוחניות שלנו, ובראשם בקבלת התורה. ונכונים הם לא פחות מחיי הגשמיות שלנו, ובראש סולם העדיפויות שלנו, הלא הם חיי המשפחה - הרעייה והילדים. בכדי לגרום לחיי המשפחה להיות מדהימים, נפלאים, מאתגרים ומלאי סיפוק, יש צורך להתרגש מהם יום ויום ושעה שעה.

אדם שמשכיל להפוך את יחסיו עם רעייתו למלאי תוכן, כשבראשם הם מלאי ציפייה, התלהבות והתרגשות מגודל המעמד הניח והשולי כל כך לכאורה הלא הוא "פגישה עם האשה מדי יום", יהיו חיי הנישואין לא רק נסבלים ובמקרה הטוב לא גורמים לחוסר יישוב הדעת, אלא יהיו הם בעצמם מקור ההשראה והכח הגדול לשמחה, שלווה נפש ויישוב דעת. אם כל מפגש עם הילדים יהיה מלווה בהתרגשות והתלהבות אמיתיים, התרגשות מאותו רגע בו אני זוכה להיפגש "עם הילד הנפלא והמתוק ביותר בעולם, עם הילד בעל החכמה מספר אחד בעולם, עם הילד שעד לרגע זה אני חוקר ודורש בזכות מה זכיתי להיות אבא של אוצר בלום כל כך", הרי שהמפגש יוביל לכחות נפש אדירים - הן אצל ההורים והן אצל הילדים. כל מפגש כזה יהיה חלק מ'אטרקציה' מדהימה הלא היא - החיים המדהימים אותם העניק לנו בטובו ה' יתברך.

בחיים כאלה, שגרת היומיום אינה מסע או משהו שאין ברירה אבל חייבים לעבור אותו בשלום. בחיים כאלה השגרה האפורת בעיני האחרים, מאירה באור יקרות בתוככי ביתנו. באותה התלהבות והתרגשות הגורמים לחיים להיראות יפים כל כך, הולכים ומתגברים מדי יום ומדי שעה דווקא בעקבות אותם חיים מלאי תוכן, אשר נהיו כאלה בעקבותיהן של ההתרגשות וההתלהבות הראשוניות.

מעגל האימה של רטינות, אכזבות וחיים קשים שגוררים בעקבותיהם שוב רטינות, מתהפך כאן למעגל האושר של שמחה והתלהבות וחיים מאירים, הגוררים בעקבותיהם שוב ושוב שמחה והתלהבות גדולים עוד יותר.

בחג השבועות אמורים כולנו לזכור את הסיבה שלשמה ובעטיה אנו ערים בלילה הקדוש הזה, להכיל בקרבנו, בראש ובראשונה, רגשות שמחה והתלהבות לרגל היום הקדוש והשעה המופלאה של קבלת התורה מחדש. ומעבר לכך לזכור להכניס את אותה התלהבות והתחדשות אמיתית בחיינו יום יום ושעה שעה, מה שיעניק לנו את החיים המופלאים שיעניקו לנו את הזכות הגדולה ביותר לשוב ולהתלהב מחדש.

הנה כי כן, הכותרת נכונה ואף הרבה מעבר לכך, אולם היא מסמלת את אחד הענפים החשובים שבשיחתנו המשותפת ולא יותר. ולמתמיהים על כך, נחזור על דברינו בסדרת השיחות "הבית השלם", בו אנו מסבירים את הדבר הבא: בבית שאינו מנוהל נכון, במקרה הטוב מתגרשים, אולם במקרה הגרוע יותר ממשיכים לחיות יחד ולסבול לאורך ימים ושנים... ברכת התלהבות והתרגשות יומיום ושעה שעה לכל שותפי שיחתנו הנאמנים, ושנזכה יחד להנחיל זאת לדור העתיד בהצלחה מרובה, בנחת, שלווה ובמילוי כל המשאלות לעבודתו יתברך.

וברוכים תהיו!

שאלה יפה

ש"ת ממורנו הרב שליט"א

ואם הגיע לחום שהיד סולדת בו, מסתבר שהנייר אפיה מיוחד ואינו נקרע, ולא כלום. כך שזה כמו שני קדירות של חלבי ובשרי שנגעו זה בזה, שלא עובר שום טעם מזה לזה, משום שנגעו יבש ביבש. וגם כאן, כיון שהנייר אפיה מפריד בין הבורקס לתבנית הבשרית, הרי זה כמו יבש ביבש, ולא עובר טעם מהבורקס לתבנית. ולכן הבורקס מותר באכילה, והתבנית כשרה ואינה צריכה שום הכשר. ועל אחת כמה וכמה אם התבנית אינה בת יומה, שגם בלי הנייר אפיה, הבורקס כשר לאכילה (ועיי' בה"ח יו"ד סי' כ"ב ס"ק קג).

וכמובן שלכתחילה יש להזהר מאד שלא תהיה תערובת בכלים חלביים ובשריים כלל ועיקר. ומצוה לפרסם, שמטעמי בריאות אין לאכול דג עם בשר יחד.

בישולי העובדת זרה בבית יהודי

שאלה: אמי עברה אירוע מוחי, ולצערי היא מטופלת על ידי עובדת זרה. ושאלתי היא, אם הגויה מטגנת לאמי חביתה במחבת, ואחר כך מכינה לעצמה באותו מחבת, האם לאמי מותר לאכול ממחבת זה? ומה הדין לגבי סיר שאנו מסופקים בו אם בישלה בו הגויה או לא, האם הוא צריך העלפה? ומה הדין לגביי, האם מותר לי לאכול מהארוז שהיא מכינה לאמא וגם לעצמה?

תשובה: במקום חולי סומכים על הסברא שכאשר הגוי בביתו של היהודי, אין במאכל שהוא מבשל דין בישולי גוים, לא בתבשיל ולא בכלים. ולכן אין צורך בהגעלה, ולא כלום. ובנוגע לארוז, מותר גם לך לאכול, והעיקר לבדוק את הארוז מתולעים, שעל זה הגויה בודאי אינה נאמנת.

גזירות הצפורניים

שאלה: יש לי כמה שאלות לגבי ציפורניים: א. האם יש חובה לגזוז ציפורניים בסדר מסוים? ב. האם מותר לגזוז ציפורניים בלילה? ג. האם מותר לזרקם לאשפה? ד. מה עושים כאשר נפלו ציפורניים על הרצפה, ולא יודעים היכן הם, וביחוד כאשר יש אשה מעוברת בבית?

תשובה: א. לכתחילה עדיף לגזוז ציפורניים בסדר המבואר בשו"ע סי' רס. והסימן לך הוא דבהג"א ביד בשמאל ובדאג"ה ביד ימין. ואף שהאר"י ז"ל לא הקפיד על כך, עם כל זה מבואר בספר פלא יועץ שכדאי להזהר בזה. ב. מותר לגזוז ציפורניים בלילה בלי שום פקפוק, ויש נזהרים בזה, וזו חסידות. ג. עדיף לזרוק את הצפורניים באסלה ולשפוך מים, ולכוין שזה עבור כוחות הטומאה. וזה בבחינת שורפן חסיד (עיי' נדה טו). ובדיעבד גם אם זרקן באשפה מותר, משום שזה אינו מתפורר לרשות הרבים. ד. יש לטאטא במטאטא את הצפורניים אינן נמצאות במקום שנפלו שם, אין חשש לנזק ולא כלום (ועיי' מש"ב סי' כ"ב ס"ק יז).

מותר להשתמש לכתחילה בירקות שאינם "גוש קטיף"?
תשובה: מותר לכתחילה לעשות כן, כאשר שוטפים ומדיחים ומנקים את הירק לפני הטחינה, ואחר כך טוחנים היטב היטב, וזה מצוין. ויתכן שזה עדיף, משום שבירקות אלה אין הדברה, רחמנא ליצלן (ועיי' הל"ע ח"ו עמ' רע"א).

ספק תולעים לחומרא

שאלה: קראתי מאמר הלכתי שיש מחלוקת בין הרבנים לגבי תולעי "אניסקיס" בדגים, כיצד יש לנהוג למעשה?
תשובה: הכי טוב לטחון, אחרת צריך לבדוק ממש ולהזהר היטב. וספק תולעים לחומרא.

תולעים בקלחים של תירס ובתותים

שאלה: האם מותר לאכול קלחים של תירס או תותים, כמובן עם הכשר?
תשובה: מותר. ותבדוק אם ההכשר הוא גם על התולעים. לפני קרוב לחמשים שנה שמעתי מרבנו האור לציון זיע"א, שאמר בהלצה, שעל תירס מברכים "אדמה", ועל התולעים "שהכל", רחמנא ליצלן. גם הרב וויא שליט"א, בעל ספר "בדיקת המזון כהלכה", ממליץ שלא לאכול מחמת נגיעות התולעים, אולם תירס בקופסאות, זה מצוין. כמבואר בספריו היקרים.

גם לגבי תות שדה, הרב טהרני שליט"א בספריו היקרים "דברי דוד", מעיד שעל כל תות ותות יש בין חמשה לשבעה חרקים. ולכן צריך לקלף את התות או לרסקו, ואחר כך לשתות. וכידוע שגוף הכשרות "יורה דעה" אינו מביא כשרות לתות שדה.

וידוע שמרן רבנו הגדול זיע"א מחמיר מאד מאד מאד בתולעים, ואין טעם להקל בזה.

כ"ל בתותים קפואים

שאלה: האם תותים המגיעים קפואים בכשרות בד"ץ חתם סופר (חתם סופר פתח תקוה) נחשבים לנקיים מחרקים? ובכלל, שאר פירות המגיעים בצורה קפואה עם הכשר, כגון פירות יער, פטל וכדומה, מה דינם?

תשובה: אם זה מקולף, זה מצוין. וכשזה לא מקולף, יש לשתוף חזק, ולגרד את השכבה החיצונית. וכשזה קפוא קל יותר לגרד, וזה מצוין. וכל זה משום ששמעתי שיש בכל תות שדה בין חמשה לשבעה חרקים. פירות יער קפואים, זה מצוין. וכמובן שהם בהשגחה טובה.

חימום בורקס חלבי בתבנית בשרית בת יומה, כשנייר אפיה מפריד ביניהם

שאלה: נשאלנו בכולל גבי תבנית בשרית בת יומה שחימומו עליה בורקס חלבי עם נייר אפיה על פלאטה, מה דין הבורקס והתבנית?
תשובה: אם לא הגיע לחום של יד סולדת בו, אין בזה בעיה כלל, כמובן.

אופן הכריעה ב"מודים דרבנן"

שאלה: כיצד צריך לכרוע ב"מודים דרבנן"? ומה הדין לגבי השליח ציבור?
תשובה: השליח ציבור צריך לכרוע כריעה גמורה כדין תפלת העמידה, אולם לגבי הציבור ישנה מחלוקת בדבר, ולהלכה יש להחמיר ולכרוע כריעה ממש כמו בתפלת העמידה.

הנחת תפלין באמצע תפלת החזרה

שאלה: מה הדין להניח תפלין רבנו תם באמצע תפלת החזרה?
תשובה: אמנם נכון שעדיף לעמוד בחזרה ולענות אמן בקול רם ובכוונה, עם כל זה מי שזמנו דחוק, יניח בחזרה בעדינות, בצניעות ובשקט. ויש לענות אמן גם בין תפלין של יד לתפלין של ראש, ואשריו ואשרי חלקו.

אמירת חזרת השליח ציבור במהירות

שאלה: ישנו שליח ציבור המתפלל כדת וכדין, אך בחזרת השליח ציבור הוא ממהר מאד כדי לחסוך זמן, מה הדין?
תשובה: אסור למהר בתפלה, וכן גם בחזרת השליח ציבור. ועוד, הרי שמצוה על הציבור לשמוע את חזרת השליח ציבור, ולכוין ולענות "ברוך הוא וברוך שמו" ו"אמן". ואסור להתעסק אפילו בדברי תורה בעת חזרת השליח ציבור (ועיי' בה"ח סי' קכ"ד ס"ק טז). ועוד, שכאשר שומעים הציבור היטב את כל חזרת השליח ציבור מלה במלה, הרי זה משלים להם את החיוב של מאה ברכות בכל יום (ועיי' מש"ב סי' מו ס"ק יז). ובפרט לעמי הארץ שאינם יודעים לקרוא, ויוצאים ידי חובתם על ידי חזרת השליח ציבור (ועיי' מש"ב סי' קכ"ד ס"ק טז), שצריך להתפלל את החזרה במתינות.

ויש כאן גם חילול ה', שהציבור לומדים מנו למהר בתפלה, ולא להתעכב ולדקדק, ולדבר בלשון תחנונים. והתפקיד שלנו הוא לעשות תמיד מצוות, כדי שיהיה שם שמים מתקדש על ידינו (יומ"א פו).

ומרן הבית יוסף (סי' קכ"ד) כותב בשם הרד"א, שבתפלה אחת מרויח פי שלוש. שהרי בתפלת הלחש ישנם תשע עשרה ברכות, והשומע מהשליח ציבור נחשב לו עוד תשע עשרה ברכות, והעונה אמן על כל ברכה וברכה, מרויח עוד תשע עשרה ברכות. נמצא שבתפלה אחת ישנם חמשים ושבע ברכות. ועוד הוסיף שם בשם הגאונים, שחייבים הציבור לשתוק ולשמוע כל ברכה וברכה מפי החזן, ואחר כך יענו אמן, ע"ש.

טחינת ירק שאינו "גוש קטיף" בבלנדר, לצורך הכנת 'שייקים'

שאלה: אנחנו נוהגים לאכול בבית רק ירק "גוש קטיף", האם לצורך הכנת 'שייקים' (משקה טחון לחלוטין)

המשך מעמוד 1

אמנם האדם הראשון גם עשה כל יום את אותם מצוות, אבל לא היה לו התלהבות גדולה, ולא שום התחדשות במצוות שלו, אז אפשר לכתוב עליו בקיצור מה עשה ביום הראשון, וכך עשה תשעים שנה, כי באמת הכל אותו דבר..

אבל האדם השני, בשמים אהבו אותו, כי הוא היה מתפלל כל יום בשמחה, בהתלהבות, בקול רם יאה שמייה רבא, בהכנה לתפילה, בזריזות לאמירת הקרבנות, בבחינת כל עצמותי, וכל יום

וכך היה עם הנשיאים, כל אחד הביא את הקרבן בהתלהבות עצומה שלא שייך לכתוב וכן וכן וכן, כי כל אחד זה דבר בפני עצמו!

אדם כזה עובד ה' מגיע לשמים, יש לו מאחוריו שיירה של כבוד שמים ועבודת ה' יתברך ואשריו ואשרי חלקו, יש שר בלי תיק, עם תיק, עובד השם וזכה להיות עבד השם עם הרבה תיקים, בבחינת ילכו מחיל אל חיל, יראה אל אלקים בציון. שבת שלום.